

“ใช้เฉพาะในราชการ ไม่เป็นสิ่งพึงเปิดเผย”

บันทึก

เรื่อง แบบหนังสือสัญญารับรองผู้ที่จะเดินทางไปต่างประเทศ

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร (กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี) ได้มีหนังสือที่ ๑๙๐๗๒/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๖ ส่งเรื่องดังกล่าวข้างบนให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา

กรณีปรากฏว่า ตามระเบียบการออกหนังสือเดินทางให้แก่เอกชนที่ประสงค์จะเดินทางไปต่างประเทศนั้น ผู้ขอหนังสือเดินทางจะต้องหาผู้รับรองสำหรับกรณีของตนไปตกทุกซ์ได้ยากในเมืองต่างประเทศ หรือประพฤติตนเป็นผู้เสื่อมเสียและถูกส่งตัวกลับประเทศไทย ซึ่งผู้รับรองก็จะออกค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นให้ นั้น บัดนี้ ปรากฏมีคำทักท้วงว่าแบบที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังไม่รัดกุมเพียงพอ เนื่องด้วยเป็นสัญญาคำประกันที่ไม่มีกำหนดเวลาแน่นอน เปิดช่องให้ผู้รับรองจะบอกเลิกสัญญาคำประกันนั้นเมื่อใดก็ได้ตามความในมาตรา ๖๕๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ความจริงแบบหนังสือสัญญารับรองในปัจจุบันนี้กระทรวงการต่างประเทศก็ได้ใช้อยู่ตลอดมา และยังไม่ปรากฏว่ามีผู้รับรองคนใดมาบอกเลิกสัญญาต่อกระทรวงฯ ส่วนระยะเวลานั้น กระทรวงการต่างประเทศเข้าใจว่ามีอยู่แล้ว คือนับตั้งแต่ผู้เดินทางได้ออกเดินทางพ้นอาณาเขตประเทศไทยจนกระทั่งกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีก อันเป็นระยะเวลาที่ผู้รับรองจะต้องรับผิดชอบในความประพฤติต่าง ๆ ของผู้เดินทางไปต่างประเทศ จะมาบอกเลิกก่อนที่ผู้เดินทางจะกลับมาถึงประเทศไทยไม่ได้ อนึ่งถ้าหากจะกำหนดระยะเวลาแน่นอนเป็นปี ๆ ลงไปในหนังสือสัญญารับรองแล้ว ถ้าหากมีเหตุขลุกขลิกอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น เจ็บป่วย ประสบอุบัติเหตุ หรือเกิดสงคราม ผู้เดินทางไปต่างประเทศไม่สามารถจะกลับมายุในระยะเวลาที่กำหนดไว้ได้ และผู้รับรองก็ไม่ยอมต่อสัญญา แล้วผู้รับรองก็หมดความรับผิดชอบไป ด้วยเหตุนี้กระทรวงการต่างประเทศเห็นว่า ถ้าหากหนังสือสัญญารับรองแบบนี้ยังรัดกุมใช้ได้อยู่ ก็ไม่สมควรที่จะแก้ไขอย่างใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาแล้ว เหตุอันทำให้กระทรวงการต่างประเทศต้องส่งแบบหนังสือสัญญาให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาก็เพราะว่า มีคำทักท้วงว่าแบบที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ยังไม่รัดกุมเพียงพอ เนื่องด้วยเป็นสัญญาคำประกันที่ไม่มีกำหนดเวลาแน่นอน มิฉะนั้นแล้วแบบหนังสือสัญญาดังกล่าวก็รัดกุมเพียงพอและเป็นอันใช้ได้ อยู่ ฉะนั้น ประเด็นอันพึงพิจารณาในเรื่องนี้จึงมีว่าแบบหนังสือสัญญารับรองตามที่ส่งมานั้นเป็นสัญญาคำประกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือไม่ ในส่วน

ที่เกี่ยวกับสัญญาค้ำประกันนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๖๘๐ วรรค ๑ บัญญัติว่า “อันว่าค้ำประกันนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลภายนอกคนหนึ่ง เรียกว่าผู้ค้ำประกัน ผูกพันตนต่อเจ้าหนี้คนหนึ่งเพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้” เมื่อได้พิเคราะห์หนังสือสัญญาตามที่ส่งมาก็ไม่ปรากฏว่ามีลักษณะอันอาจสงเคราะห์เข้าเป็นสัญญาค้ำประกันตามบทกฎหมายดังกล่าวนี้ได้ ตามหนังสือสัญญานั้น ผู้ทำสัญญารับรองได้ยอมรับใช้เงินให้แก่กระทรวงการต่างประเทศโดยตรงหาใช้รับรองว่าเมื่อผู้เดินทางไม่ชำระหนี้แล้ว ผู้รับรองจึงจะชำระหนี้ที่อันมีลักษณะเป็นสัญญาค้ำประกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่

เมื่อหนังสือสัญญานั้นไม่เป็นสัญญาค้ำประกันดังได้กล่าวแล้ว ปัญหาเกี่ยวแก่มาตรา ๖๙๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็ไม่จำเป็นต้องพิจารณา

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗